

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2019 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie: Przewodniczący: sędzia Błażej Domagała

Protokolant: Katarzyna Piotrowska

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2019 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) w W.

przeciwko B. S. – małoletniej reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego M. S.

o uznanie czynności prawnych za bezskuteczne

1. uznaje za bezskuteczne wobec (...) Banku (...) w W., któremu przysługuje wierzytelność wobec dłużnika S. S. (1) w kwocie 2.359.312,96 (dwa miliony trzysta pięćdziesiąt dziewięć tysięcy trzysta dwanaście 96/100) złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 10 września 2016 r. do dnia zapłaty oraz w kwocie 35.800 (trzydzieści pięć tysięcy osiemset) złotych tytułem kosztów procesu, zasądzone nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla z dnia 14 listopada 2016 r., wydanym przez Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, sygn. akt III Nc 296/16:

- oświadczenie S. S. (1) o poddaniu się egzekucji co do kwoty 744.448,51 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na rzecz swojej małoletniej córki B. S., złożone 31 marca 2016 r. przed notariuszem D. P. (Repertorium A (...)),

- porozumienie z 29 marca 2016 r. w przedmiocie zapłaty alimentów, w którym S. S. (1) zobowiązał się uiścić zaległości wraz z odsetkami z tytułu należności alimentacyjnych w łącznej kwocie 744.448,51 zł na rzecz B. S., do dnia 4 kwietnia 2016 r.;

2. nie obciąża pozwanej B. S. kosztami procesu;

3. nieopłaconymi kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Pozwem z 26 maja 2017 r. (data prezentaty biura podawczego – k. 2) powód (...) Bank (...) w W. (dalej: Bank) wniósł o uznanie za bezskuteczne w stosunku do niego oświadczenia S. S. (1) o poddaniu się egzekucji co do kwoty 744.448,51 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na rzecz swojej małoletniej córki B. S., złożonego 31 marca 2016 r. przed notariuszem w W. D. P. (akt notarialny, rep. A Nr (...)) oraz porozumienia z 29 marca 2019 r.

w przedmiocie zapłaty alimentów, w którym S. S. (1) zobowiązywał się uiścić zaległości wraz z odsetkami z tytułu należności alimentacyjnych w łącznej kwocie 744.448,51 zł na rzecz B. S. do 04 kwietnia 2016 r. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanej małoletniej B. S. reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego M. S. na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwana w odpowiedzi na pozew datowanej na 03 października 2017 r. wniosła o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Strony podtrzymały swoje stanowiska do zamknięcia rozprawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

05 marca 2010 r. powód zawarł z M. S., żoną S. S. (1), umowę o kredyt mieszkaniowy nr (...) w kwocie 1.700.000,00 zł z przeznaczeniem na zakup oznaczonej w umowie nieruchomości oraz spłatę długów zabezpieczonych na tej nieruchomości. Umowa zawarta była na czas oznaczony, tj. do 25 lutego 2025 r. Kredyt był oprocentowany. Spłata zobowiązania następowała ratalnie, zgodnie z harmonogramem dołączonym do umowy. Zabezpieczeniem wierzytelności powoda był weksel in blanco kredytobiorcy M. S. poręczony przez S. S. (1), poręczenie cywilne udzielone przez S. S. (1) oraz ustanowienie na nieruchomości S. S. (1) położonej w gminie L., dla której Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim prowadzi księgę wieczystą nr (...), hipoteki umownej i kaucyjnej do kwoty 1.700.000,00 zł. Do umowy załączona była deklaracja wekslowa (k. 41 – 45, 61).

Przedmiotowa umowa była kilkakrotnie aneksowana. M.in. 06 sierpnia 2010 r. strony zmieniły umowę aneksem nr (...), w ten sposób, że kwota kredytu została podwyższona do 3.000.000,00 zł, zaktualizowały harmonogram spłat z uwzględnieniem nowej kwoty kredytu oraz zmieniły zakres poręczenia i poręczenia wekslowego udzielonego przez S. S. (1) za zobowiązania M. S.. Prawne zabezpieczenie kredytu stanowiła hipoteka kaucyjna do kwoty 6.000.000,00 zł na nieruchomości S. S. (1) o nr (...) (dalej: nieruchomość), poręczenie cywilne, weksel in blanco i poręczenie wekslowe udzielone przez S. S. (1) (k. 46 – 59, 163, 165).

Powód wypłacił M. S. w kilku transzach 3.000.000,00 zł tytułem udzielonego kredytu (k. 64 – 67).

M. S. i S. S. (1) w dacie zawierania umowy kredytowej przez M. S. mieli ustanowioną rozdzielność majątkową. Oboje uzyskiwali wysokie dochody (k. 122 -162).

Pismem z 01 lutego 2016 r. M. S. i S. S. (1) informowali powoda o swojej trudnej sytuacji finansowej, braku możliwości spłaty zadłużenia wynikającego z umowy kredytu (k. 81). W następnych pismach do powoda wnosili o restrukturyzację ich zadłużenia. Powód nie zgodził się na ich propozycje (k. 115 -121).

25 marca 2016 r. M. S. zaprzestała spłacania kredytu (k. 94). Następnie, powód wypełnił weksel in blanco zgodnie z deklaracją wekslową i zawiadomił M. S. i S. S. (1) o wypełnieniu weksla, wzywając ich jednocześnie do zapłaty zadłużenia (k. 350, 356). Dłużnicy nie wykonali wezwania. Powód wystąpił przeciwko nim z powództwem o zapłatę w postępowaniu nakazowym.

29 marca 2016 r. S. S. (1) zawarł z M. S., działającą jako przedstawiciel ustawowy pozwanej B. S., porozumienie w przedmiocie zapłaty alimentów, w którym uznał w całości wierzytelność pozwanej, zobowiązując się do uiszczenia całej zaległości w wysokości 744.448,51 zł wraz z odsetkami do 04 kwietnia 2016 r. (k. 215). W tym samym dniu, S. S. (1) złożył notarialnie oświadczenie o ustanowieniu na nieruchomości trzech hipotek umownych po 2.000.000,00 zł każda na zabezpieczenie należności alimentacyjnych dla trójki jego dzieci – pozwanej B. S., V. S. i F. S. (k. 74 – 80).

31 marca 2016 r. S. S. (1) złożył w akcie notarialnym oświadczenie o poddaniu się egzekucji należności alimentacyjnych wobec swojej córki B. S. w wysokości 744.448,51 zł. Termin płatności całości zadłużenia ustalono na 04 kwietnia 2016 r. (k. 70 – 72). Oświadczenie S. S. (1) w przedmiocie poddania się egzekucji zostało zaopatrzone w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Malborku 11 kwietnia 2016 r. w sprawie I Co 372/16 (k. 73). Pozwana skierowała egzekucję do nieruchomości S. S. (1), która jest prowadzona przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Grodzisku Mazowieckim – R. R. (sygn. akt Kmp 1/16 – k. 82). Do egzekucji przyłączyli się inni wierzyciele alimentacyjni S. S. (1), m.in. jego syn z pierwszego związku (k. 62 – 63, 83 - 88). M. S. w dacie zawierania z S. S. (1) porozumienia alimentacyjnego i składania przez niego oświadczenia o poddaniu się egzekucji miała wiedzę, że ich wspólnym wierzycielem jest powód. Nie miała ona woli spłaty kredytu. Liczyło się dla niej jedynie zabezpieczenie alimentacyjne dzieci (k. 583 – 584).

25 sierpnia 2016 r. powód wystawił Wyciąg z ksiąg umowy stwierdzający wysokość zadłużenia M. S. (k. 68).

Na zlecenie powoda, 01 września 2016 r. został sporządzony operat szacunkowy przedmiotowej nieruchomości. Rzeczoznawcy majątkowi określili wartość rynkową nieruchomości na kwotę 2.584.000,00 zł oraz wartość likwidacyjną nieruchomości na kwotę 1.938.000,00 zł (k. 95 – 113).

07 września 2016 r. powód wystąpił z powództwem przeciwko M. S.

i S. S. (1) o zapłatę należności wynikających z umowy kredytowej w postępowaniu nakazowym z weksla. 14 listopada 2016 r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie, w sprawie o sygn. akt III Nc 296/16 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla (k. 69, 334 - 343). Dłużnicy wnieśli zarzuty od nakazu zapłaty (k. 344 – 349, 351 – 355). Na podstawie tego tytułu powód prowadzi postępowanie egzekucyjne z nieruchomości przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Grodzisku Mazowieckim - R. R. (sygn. akt Km 117/17).

Postanowieniem z 06 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy ogłosił upadłość konsumencką M. S. (k. 250).

Pod koniec 2017 r. wydano wyrok orzekający rozwód M. S. i S. S. (1). W wyroku został zawarty obowiązek alimentacyjny S. S. (1) względem jego małoletnich dzieci, w tym pozwanej.

Aktualna rynkowa wartość nieruchomości wynosi 2.990.300,00 zł, a wartość likwidacyjna 2.242.725,00 zł (k. 442 – 485, 563 – 571). Została wyznaczona licytacja nieruchomości (k. 558 - 559).

Wyrokiem z 26 lipca 2019 r. w sprawie III C 1224/17 Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie utrzymał nakaz zapłaty z 14 listopada 2016 r., wydany w sprawie III Nc 296/16 w mocy przeciwko S. S. (1) (k. 557).

Powyższe ustalenia faktyczne poczyniono na podstawie powołanych wyżej dokumentów, które nie budziły wątpliwości Sądu. Miały one istotne znaczenie dla rozpoznania sprawy. Przedłożone dokumenty były wiarygodne, niekwestionowane przez strony, oddawały rzeczywisty stan i nie było powodów, aby nie przyznać im mocy dowodowej. Te z nich, których nie wskazano, zostały pominięte, jako nie mające znaczenia dla rozpoznania sprawy.

Sąd w trybie art. 302 § 2 k.p.c. ograniczył dowód z przesłuchania stron

do przesłuchania reprezentującej pozwaną – M. S., będącej jej przedstawicielką ustawową. Powód natomiast jest Bankiem. W ocenie Sądu, przeprowadzenie dowodu z przesłuchania przedstawicieli strony powodowej byłoby niecelowe i nie wnosiło niczego istotnego do sprawy. Przypomnieć należało, że powód zajął stanowisko w przedmiotowej sprawie, w sposób wyczerpujący przedstawił swoje racje w pismach procesowych i dołączył do akt dowody w postaci dokumentów, na podstawie których Sąd również ustalił stan faktyczny sprawy.

Zeznania M. S. były niewiarygodne co do okoliczności zawierania pomiędzy nią, jako przedstawicielem małoletniej pozwanej, a S. S. (1) umów alimentacyjnych. Dołączone do akt sprawy kopie umów nie mogły być dowodem w sprawie (k. 213 – 214). Były to jedynie kopie. Świadek nie dysponowała oryginałami, jako przyczynę takiego stanu rzeczy podawała ich zgubienie. Ponadto, każda z nich opatrzona była inną datą. Nie było żadnych innych obiektywnych dowodów i przesłanek, że umowy takie, poza niekwestionowanym przez powoda porozumieniem alimentacyjnym z 29 marca 2016 r., kiedykolwiek zostały zawarte. Okoliczności tej nie potwierdził również w toku sprawy powołany w charakterze świadka S. S. (1), który jako osoba najbliższa dla pozwanej, skorzystał z prawa do odmowy składania zeznań (k. 309 – 310). Brak było również możliwości przyjęcia wyłącznie na podstawie twierdzeń przedstawicielki ustawowej pozwanej, że nie miała wiedzy o sytuacji dłużnika, jego działaniu z zamiarem pokrzywdzenia wierzycieli. W tym zakresie trzeba było uwzględnić, że strony są wspólnie dłużnikami powoda, prowadziły działalność i pozostawały w związku z małżeńskim. Przyjęcie, że okoliczności związane z sytuacją majątkową męża i podejmowanymi przez niego działaniami nie były znane matce pozwanej byłoby sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego i logicznym rozumowaniem. Wyjaśnienia pozwanej nie znajdowały potwierdzenia w żadnym innym dowodzie.

Ponieważ w sprawie zachodziła konieczność odwołania się do wiedzy specjalistycznej, dopuszczono dowód z opinii biegłych do spraw wyceny nieruchomości na okoliczność wartości rynkowej i likwidacyjnej nieruchomości oznaczonej w księdze wieczystej nr (...) (k. 374). Dane te były niezbędne do wykazania przesłanki niewypłacalności dłużnika, wynikającej z art. 527 k.c., braku możliwości zaspokojenia się przez powoda z opisaney wyżej nieruchomości za cenę uzyskaną w drodze sprzedaży rynkowej lub w drodze sprzedaży w postępowaniu likwidacyjnym. Sąd wykorzystał sporządzoną w sprawie opinię w całości (k. 442 – 485, 563 – 571). Biegły wskazał na metodologię, techniki szacowania, opisał procedurę liczenia i uzasadnił jej wybór. Przeprowadził także analizę rynku nieruchomości, w tym analizę transakcji. Opinia była szczegółowa, weryfikowalna, sporządzona rzetelnie. Ponadto, biegły przekonywująco odpowiedział w opinii uzupełniającej na zarzuty pozwanej. Sąd był w stanie odtworzyć proces myślowy biegłego i nie miał żadnych zastrzeżeń co do jego opracowania.

Sąd pominął dowód z opinii nowego biegłego, zgłoszony przez pozwaną na rozprawie 06 grudnia 2019 r., w związku z zarzutami co do opinii uzupełniającej. Przeprowadzenie tego dowodu byłoby niecelowe. Materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy pozwalał na merytoryczne rozstrzygnięcie sporu. Ubocznie należało wskazać, że pozwana nie sformułowała nawet prawidłowo tezy dowodowej. W ocenie Sądu, zgłoszenie tego wniosku miało na celu jedynie wykazanie faktów nieistotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd oddalił wniosek pozwanej o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii Organizacji (...), celem dokonania oceny prawidłowości sporządzonego operatu szacunkowego nieruchomości przez biegłego powołanego w sprawie, ponieważ zmierzał on do przedłużenia postępowania. Podnoszone przez pozwaną zarzuty do opinii uzupełniającej, były powieleniem zarzutów sformułowanych do opinii zasadniczej, na które biegła udzieliła już wyczerpującej wypowiedzi.

Sąd pominął również zgłoszony przez powoda do przeprowadzenia dowód z opinii biegłego z zakresu badania pisma i badań fizykochemicznych dokumentów na okoliczność ustalenia daty sporządzenia umów alimentacyjnych, różnicy czasowej pomiędzy sporządzeniem tych dokumentów, ustalenia okresu sporządzenia podpisów pod wskazanymi dokumentami, czasu powstania wydruku, czasu nakreślenia podpisów na dokumentach, z uwagi na brak możliwości przeprowadzenia tego dowodu. Pozwana nie przedstawiła Sądowi oryginałów tych dokumentów, będących zarazem materiałem źródłowym, na podstawie których było możliwe sporządzenie ekspertyzy.

Sąd zważył co następuje.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Należało w całości podzielić i uznać za zasadne argumenty, twierdzenia i wnioski oparte na przedstawionych przez powoda dowodach, a zawarte w pozwie (k. 10-23).

Powód wystąpił z tzw. skargą pauliańską. Zgodnie z art. 527 § 1 k.c., gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. W wypadku uzyskania korzyści majątkowej przez osobę trzecią bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (art. 528 k.c.). Jeżeli zaś skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (art. 527 § 3 k.c.).

Sytuację, kiedy czynność prawna jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli określa art. 527 § 2 k.c., zgodnie z którym ma to miejsce, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 listopada 2001 r., IV CKN 525/00 wywiódł, że pokrzywdzenie (art. 527 § 2 k.c.) powstaje na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika,

który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela. Dłużnik staje się niewypłacalny w wyższym stopniu (art. 527 § 2 k.c.) wtedy, gdy zaspokojenie można uzyskać z dodatkowym znacznym nakładem kosztów, czasu i ryzyka. Podkreślić również należy, że zgodnie z przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, pokrzywdzenie wierzyciela należy oceniać nie według chwili dokonania czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią, lecz według chwili jej zaskarżenia, oraz że wiążąca się z pokrzywdzeniem niewypłacalność dłużnika musi istnieć zarówno w chwili wystąpienia ze skargą paulińską, jak i w chwili orzekania przez sąd o zawartym w niej żądaniu uznania czynności prawnej za bezskuteczną.

Do przyjęcia, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, o której mowa w art. 527 § 1 k.c., wystarczy by dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności. Dłużnik działa więc z taką świadomością, gdy zdaje sobie sprawę (uświadamia sobie), że wskutek dokonania czynności prawnej z osobą trzecią może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzycieli z jego majątku. Jednak samo pokrzywdzenie wierzycieli nie musi być zamiarem dłużnika – wystarczy, żeby dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności. Słusznie wywołał Sąd Najwyższy (wyrok z dnia 07.02.2008 r., V CSK 434/07), że zamiar pokrzywdzenia nie powinien podlegać zawężającej wykładni, gdyż z konieczności rzeczy czyniłoby to iluzoryczną ochronę przyszłych wierzycieli. W związku z tym świadomość możliwego pokrzywdzenia jest również wystarczająca do przyjęcia zamiaru pokrzywdzenia, albowiem działanie ludzkie obejmuje w zasadzie nie tylko następstwa zamierzone, ale i te, których jakkolwiek nie chce się wywołać, przewiduje się jako możliwe, a zarazem objęte i wolą. Oznacza to, że zamiar pokrzywdzenia przyjętą należy także u tego, kto w chwili dokonywania czynności liczył się z tym, że w związku z jego działalnością może mieć wierzycieli i że czynność jego może być połączona z ich krzywdą.

W ocenie Sądu powód wykazał wszystkie przesłanki określone w art. 527 k.c. uznania czynności dłużnika S. S. (1) za bezskuteczną wobec niego. W pierwszej kolejności należało wskazać, że powodowi przysługuje wobec S. S. (1) wymagalna wierzytelność na podstawie poręczonego przez niego weksla in blanco, dodatkowo potwierdzonego tytułem wykonawczym w postaci nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie 14 listopada 2016 r., w sprawie III Nc 296/16. Fakt poręczenia weksla oraz wysokość zadłużenia nie był kwestionowany przez stronę pozwaną.

Po drugie, S. S. (1) dokonał czynności prawnej z M. S., działającą w imieniu pozwanej, w postaci zawarcia porozumienia dotyczącego spłaty zadłużenia alimentacyjnego z 29 marca 2016 r. oraz złożył notarialne oświadczenie o poddaniu się egzekucji z nieruchomości co do kwoty 744.448,51 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na rzecz pozwanej. Oba zdarzenia, jakkolwiek mające odmienną formę i rodzaj, są niewątpliwie czynnościami prawnymi w rozumieniu art. 527 k.c. Na podstawie tych czynności, pozwana uzyskała korzyść w swoim majątku. Jej przedstawicielka ustawowa mogła dochodzić zaległych roszczeń alimentacyjnych z egzekucji nieruchomości, stanowiącej własność dłużnika.

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, Sąd ustalił, że S. S. (1) był osobą niewypłacalną. Zarówno wobec M. S., jak i S. S. (1) prowadzone były liczne postępowania sądowe. O problemach finansowych dłużnika zeznawała również M. S.. Dłużnicy o braku możliwości wypełniania swoich zobowiązań względem powoda wiedzieli już na początku 2016 r. Dopiero kiedy powód odmówił dłużnikom restrukturyzacji ich zadłużenia, S. S. (1) zawarł z M. S. porozumienie alimentacyjne i poddał się egzekucji w razie niezapłacenia na rzecz pozwanej świadczeń alimentacyjnych z jedyne wartościowego składnika majątkowego – nieruchomości. Czynności te pogłębiły stan niewypłacalności dłużnika. W ich wyniku powód został pozbawiony możliwości zaspokojenia się z jego majątku.

W tym miejscu wskazać należało na operat szacunkowy określający wartość nieruchomości. Wartość rynkowa nieruchomości wynosi 2.990.300,00 zł, a wartość likwidacyjna 2.242.725,00 zł. Po odliczeniu zobowiązania alimentacyjnego dłużnika wynoszącego 744.448,51 zł, powód w sposób oczywisty nie będzie mógł odzyskać pieniędzy

w wysokości orzeczonej w nakazie zapłaty. Nie bez znaczenia jest też pierwszeństwo zaspokojenia wierzycieli alimentacyjnych. Powód nie może wykorzystać nawet zabezpieczenia w postaci ustanowionej na jego rzecz hipoteki na nieruchomości dłużnika przed wierzycielami alimentacyjnymi.

Brak jest ustawowej definicji niewypłacalności, jednakże nie może budzić wątpliwości, że w ramach skargi pauliańskiej ten stan należy odnieść do możliwości uzyskania zaspokojenia przez wierzycieli. Polega zaś ono nie tylko na tym, aby istniała możliwość wyegzekwowania przysługującego im świadczenia, lecz również sprowadza się do tego, aby uzyskać należność w rozsądnym terminie, jak najszybciej. Z tego punktu widzenia (wierzyciela) niewypłacalność, czy zwiększenie się niewypłacalności oznacza również taki stan majątku dłużnika, który uniemożliwia osiągnięcie tego pożądanego skutku.

S. S. (1), dokonując wskazanych wyżej czynności, działał ze świadomością pokrzywdzenia powoda. Świadomość taką miała też M. S., która była głównym dłużnikiem powoda i wiedziała o długu swojego męża. Jak sama zeznała, liczyła się tylko zabezpieczenie alimentacyjne jej dzieci. W ocenie Sądu, już sama treść porozumienia alimentacyjnego świadczy o tym, że dłużnik nie miał zamiaru wypełnić swojego zobowiązania względem wierzyciela. W tamtym czasie nie dysponował on już żadnym majątkiem, poza nieruchomością. Wiedział, że jego liczni wierzyciele dokonają z niej egzekucji na poczet zaspokojenia przysługujących im wierzytelności. S. S. (1) nie miał pieniędzy na spłatę zadłużenia alimentacyjnego, a tym bardziej nie mógł uzyskać takiej sumy pieniędzy w kilka dni. Zdaniem Sądu, zadłużenie alimentacyjne dłużnika względem pozwanej zostało wykreowane na potrzeby uchylecia się od skutków egzekucji. Brak było w aktach sprawy jakichkolwiek dowodów na istnienie zobowiązań alimentacyjnych względem pozwanej. Kopie umów alimentacyjnych dołączone do akt sprawy przez M. S., a także jej wyjaśnienia na temat przyczyn utraty oryginałów, utwierdziły Sąd w przekonaniu, że nie doszło do ich zawarcia, a przynajmniej nie w czasie oznaczonym w kopiach tych dokumentów. Działanie dłużnika było nieuczciwe. W świetle ustalonych okoliczności, całokształt podejmowanych przez dłużnika czynności świadczył o tym, że podejmował czynności jedynie w celu uniemożliwienia zaspokojenia się z niego przez wierzyciela. W takiej sytuacji niewątpliwie zdawał on sobie sprawę, że wskutek dokonania czynności prawnej z pozwaną może spowodować niemożność zaspokojenia się powoda z jego majątku. Przypomnieć należało, że wystarczającym jest, aby dłużnik pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności. Ponadto, nawet gdy dana czynność dokonana z osobą trzecią ma swoje źródło w zobowiązaniu łączącym ją z dłużnikiem, to wystarczające jest, że w sposób nieuprawniony i dowolny zaspokoi on tylko jednego z wierzycieli (osobą trzecią), przez co stanie się niewypłacalny wobec pozostałych.

Uzyskanie korzyści przez pozwaną na skutek zaskarżonych czynności miało charakter bezpłatny. Pozwana jest osobą wyłącznie obdarowaną. Nie spełniła względem dłużnika żadnego świadczenia, ani nie zobowiązała się do wykonania takiego świadczenia. W takim wypadku powód zwolniony był z obowiązku wykazywania złej wiary osoby trzeciej, o której mowa w art. 527 k.c., na podstawie domniemania z art. 528 k.c. Przeciwnego temu domniemaniu dowodu strona pozwana nie przeprowadziła.

Należało mieć zresztą na uwadze, że w sprawie miał również zastosowanie art. 527 § 3 k.c. Mając na uwadze, że przedstawicielka ustawowa małoletniej pozostawała z dłużnikiem w bliskim stosunku (żona) należało przyjąć, że wiedziała ona o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Domniemanie nie zostało obalone, brak było przeciwnych mu wiarygodnych dowodów.

Okoliczności podawane przez M. S. dotyczące wpływu wcześniejszych zobowiązań dłużników na niewypłacalność i przyczynieniu się powoda do takiego stanu, nie miały znaczenia dla rozpoznania sprawy. Powód nie ponosi odpowiedzialności za nietrafne decyzje i zobowiązania M. S. i S. S. (1). Rzyko to podjęli sami dłużnicy. Inne zobowiązania dłużników nie były przedmiotem badania przez ten Sąd i nie pozostawały z tą sprawą w jakimkolwiek związku.

Podsumowując. Wszelkie przesłanki do uznania zaskarżonej przez powoda czynności za bezskuteczną wobec niego, na podstawie art. 527 k.c., zostały spełnione, co musiało skutkować uwzględnieniem powództwa.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zapadło w oparciu o treść art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył pozwanej kosztami procesu, z uwagi na względy słuszności. Pozwana jest osobą małoletnią, nie ma własnych dochodów, majątku, pozostaje na utrzymaniu rodziców. Pozwana została uwikłana w to postępowanie przez nieuczciwe działanie jej przedstawicieli ustawowych. Małoletnia z racji wieku nie mogła mieć żadnego rozeznania co do skutków dokonanego na jej rzecz przysporzenia. W ocenie Sądu, nie powinna zostać obciążona dodatkowymi zobowiązaniami powstałymi z tego tytułu, zwłaszcza że ich wysokość w stosunku do jej sytuacji majątkowej jest znaczna. Z tych samych względów, na podstawie art. 113 ust. 4 u.k.s.c. w zw. z art. 102 k.p.c. nieopłaconymi kosztami sądowymi w postaci wynagrodzenia biegłego za sporządzone w sprawie opinie, Sąd obciążył Skarb Państwa.